

## **G l a v a   I I**

### **IZVORI PRAVA KOD MEĐUNARODNE KRIVIČNOPRAVNE POMOĆI**

#### **1. Uopšte o izvorima prava kod međunarodne krivičnopravne pomoći**

Kada je reč o izvorima prava kod međunarodne krivičnopravne pomoći odnosno izvorima međunarodnog krivičnog prava uopšte, onda se tu, pre svega, misli na izvore u formalnom smislu reči.<sup>16</sup> Misli se na konkretne pravne akte kroz koje se manifestuju pravna pravila i postupak koji predviđa međunarodno pravo za nastanak pravne norme. Posmatrano u tom kontekstu, a imajući u vidu napred iznetu pravnu prirodu međunarodne krivičnopravne pomoći, odnosno međunarodnog krivičnog prava uopšte, njegovi izvori su specifični. Posmatrano sa ovog aspekta oni su dvostruki. Jedni su međunarodnog karaktera i kao takvi su primarnog značaja, dok su drugi nacionalnog karaktera i kao takvi imaju supsidijerni značaj. No, i pored ovakvog razlikovanja izvora po svome karakteru kod međunarodne krivičnopravne pomoći može se slobodno reći da ta granična linija između ove dve grupe izvora svakim danom sve više gubi na svome značaju budući da je nacionalno zakonodavstvo sve više inspirisano odgovarajućim rešenjima iz međunarodnih akata, a sa druge strane i međunarodna zajednica, u ne malom broju slučajeva, preuzima kao svoje norme ono što je već usvojeno u većini nacionalnih zakonodavstava. Usled ovoga moguće je govoriti o sve većoj sadržinskoj harmonizaciji ovih dvaju grupa izvora, a time i njihovoj sve većoj sličnosti.

Istorijski posmatrano različit je bio uticaj međunarodnog javnog prava, odnosno međunarodnog krivičnog prava na nacionalno krivično zakonodavstvo. Sve do početka 20-tog veka svaka država je bila suverena po pitanju stvaranja svog krivičnog zakonodavstva, odnosno krivičnopravnu zaštitu u svojim okvirima je organizovala prema svojim vlastitim interesima, a druge države nisu imale ni pravo ni

---

<sup>16</sup> Pored izvora međunarodnog krivičnog prava a time međunarodne krivičnopravne pomoći uopšte u formalnom smislu prisutni su i izvori prava ove vrste u materijalno pravnom smislu. Pod izvorima prava u materijalno-pravnom smislu podrazumeva se ono što čini osnov celokupnog pravnog poretka, o čemu takođe postoje različita shvatanja u teoriji. (o tome vidi: Dr Smilja Avramov i Dr Milenko Kreća, Međunarodno javno pravo, Beograd, 1996. god. str. 39)



























